

Anke over hovedstyrets vedtak av 20. august 2026

Fra Tore Nærland til hovedstyret i Nei til Atomvåpen

Jeg anker hovedstyrets vedtak av 20. august 2026 i sak 3.

Vedtaket lyder, slik det står i referatet jeg mottok 26. august:

Hovedstyret vedtar å utestenge Tore Nærland og presiserer samtidig gjeldende praksis for hovedstyremedlemmer. Hovedstyret vurderer at brudd på denne praksisen skader organisasjonen og dens arbeid. Viser til §3E fra organisasjonens vedtekter.

Anken bygger på åtte grunner. Den første er den viktigste. Den siste gjelder selve adgangen til å anke.

1. Vedtaket rammer det arbeidet organisasjonen er til for

Nedrustning skjer mellom stater som har atomvåpen. Det er ni av dem. Skal tallet ned, må noen snakke med myndighetene i de landene. Man avskaffer ikke atomvåpen ved å snakke med dem som ikke har noen.

Dette er ikke min private oppfatning. Det er organisasjonens eget formål. Vedtektenes § 2 forplikter Nei til Atomvåpen på å forby og avskaffe alle atomvåpen gjennom internasjonal kontrollert atomnedrustning. Og landsmøtet vedtok 18. april 2026 — fire måneder før dette vedtaket, på det samme møtet som valgte meg inn i hovedstyret — en handlingsplan som sier:

Tillitsbyggende og lavspennings tiltak atomvåpenstater imellom vil være en viktig faktor for å kunne skape en atomvåpenfri fremtid.

og

Til tross for en vanskelig verdenssituasjon må Norge fortsette å være en stemme for diplomati.

Den setningen er skrevet nettopp for å avvise argumentet om at situasjonen er for vanskelig for diplomati. Norske myndigheter kan bare gå et stykke. Regjeringen har selv slått fast at Norge ikke kan slutte seg til FNs atomvåpenforbud «uten å komme i konflikt med våre Nato-forpliktelser». Alliansen binder statens handlingsrom i nettopp det spørsmålet som avgjør nedrustningspolitikken. Da må noen utenfor staten bære kontakten. Det er ikke en omgåelse av norsk politikk. Det er den delen av arbeidet staten ikke kan gjøre selv.

Det er heller ikke et syn jeg står alene om. «Common Security 2022», utgitt av Olof Palme International Center, International Peace Bureau og International Trade Union Confederation, sier det rett ut:

Dialogue at diplomatic levels should also involve organised civil society — both alongside and separate from government dialogue.

Og 20. august 2026, samme dag som hovedstyret fattet dette vedtaket, ba over sytti av fredsbevegelsens tyngste navn pave Leo XIV om å samle statslederne i de tre store atommaktene. Blant underskriverne er Melissa Parke, daglig leder i ICAN — organisasjonen Nei til Atomvåpen selv er norsk partner av —

Setsuko Thurlow, som overlevde Hiroshima og mottok Nobels fredspris, og Helen Caldicott, medgrunnlegger av Physicians for Social Responsibility, som fikk fredsprisen i 1985.

ICAN gikk lenger i april 2025. Da undertegnet Parke, uttrykkelig på ICANs vegne og sammen med Nihon Hidankyo og IPPNW, et åpent brev stilet til presidentene Trump og Putin: «Meet. Talk. Eliminate nuclear weapons for good.»

Merk at brevet er stilet til begge. Det stiller Russlands statsleder til ansvar på linje med USAs, og henvender seg til ham direkte — ikke om ham. Det er ikke ettergivenhet. Det er å behandle den ene atommakten som en nødvendig motpart, slik man må når det er våpnene deres som skal bort.

Da hovedstyret vedtok at kontakt med russiske myndigheter er uforenlig med tillitsverv, vedtok det altså å stille organisasjonen utenfor den linjen ICANs egen ledelse fører.

Jeg ble utestengt for å gjøre det organisasjonens formål krever, det landsmøtet vedtok fire måneder tidligere, og det fredsbevegelsens ledende organisasjoner ber om offentlig.

2. Vedtaket var ingen presisering

Nei til Atomvåpen har omtalt vedtaket som en presisering av gjeldende praksis. Det står i organisasjonens pressemelding og er gjentatt i media.

Da må organisasjonen kunne vise hvor den praksisen står skrevet, og hvem den har vært anvendt på før meg.

Var det gjeldende praksis, hadde jeg brutt en regel som allerede fantes — og da trengtes det ingen ny formulering vedtatt samme kveld. Var det ikke gjeldende praksis, er det ikke en presisering, men en ny regel, anvendt tilbakevirkende på den som var årsaken til at den ble skrevet.

Og var det gjeldende praksis, blir ett spørsmål uunngåelig: hvor i den praksisen står det at en fredsorganisasjon skal ta initiativ til kontakt med Politiets sikkerhetstjeneste før den reiser? Det var dette arbeidsutvalget etterlyste av meg i juni. Jeg ber om å få se den praksisen skrevet ned.

3. Saken skiftet grunnlag underveis, og hver gang i samme retning

Arbeidsutvalget skrev til meg 25. juni, med kopi til utvalget:

Her vil vi understreke at denne saken er knyttet til ditt verv som styremedlem i hovedstyret, ikke på ditt generelle medlemskap.

Det var organisasjonens egen avgrensning av hva saken gjaldt, gitt skriftlig.

To måneder senere ble jeg utestengt som medlem etter 44 år.

Dette er den tredje forflytningen i saken. Den første var fra hva jeg hadde gjort til hva jeg måtte love å ikke gjøre: varselet av 20. april, utvalgets spørsmål og rapporten av 25. juni gjaldt alle reisen i mars, mens vedtaket 20. august gjaldt framtidig praksis. Den andre var fra praksis som allerede skulle gjelde til en regel formulert samme kveld den ble anvendt. Den tredje er denne: fra vervet til medlemskapet.

Jeg ber hovedstyret merke seg hva de tre har til felles. Hver gang grunnlaget sviktet, ble det byttet ut — og hver gang i samme retning.

Et vedtak som beholder sin adressat mens begrunnelsen skiftes tre ganger, er ikke en regel som fant sin anvendelse. Det er en avgjørelse som lette etter sin begrunnelse.

4. Jeg ble ikke hørt om anklagen som avgjorde saken

Under behandlingen 20. august ble det anført at organisasjonen jeg møtte, har bånd til russisk etterretning. Styrelederen sa at den har tett samarbeid med etterretningsorganisasjonen, og minst ett annet styremedlem førte det samme argumentet.

Dette er den alvorligste anklagen som er framsatt mot meg i hele saken.

Den finnes ikke i saksgrunnlaget. Verken arbeidsutvalgets rapport av 25. juni, varselet av 20. april, arbeidsutvalgets referater eller innkallingen inneholder påstanden om at organisasjonen jeg møtte har bånd til russisk etterretning.

Jeg har aldri fått den forelagt skriftlig, og jeg har derfor aldri hatt anledning til å imøtegå den. Det er heller ikke oppgitt noen kilde for den, og de ni som skulle stemme, hadde ingen mulighet til å etterprøve den.

Vedtektenes § 3 F lyder:

Medlemmer har rett til å bli hørt før forslag om utestengelse behandles.

Jeg ble hørt om forslaget. Jeg ble ikke hørt om anklagen. Den kom først i selve møtet, muntlig, og den var det tyngste som ble sagt mot meg. En rett til å bli hørt som ikke omfatter det avgjørende punktet, er ikke oppfylt.

Jeg ber om at hovedstyret gjør ett av to: legger fram grunnlaget for påstanden skriftlig, eller trekker den.

5. Organisasjonen er ikke sanksjonert

Vedtaket forbyr kontakt med sanksjonerte russere. Den organisasjonen anklagen gjelder, er ikke sanksjonert.

EUs konsoliderte sanksjonsliste omfatter over 1200 russiske enkeltpersoner og en rekke organisasjoner. Blant dem er flere av samme type statsnære russiske organisasjoner: Russkiy Mir-stiftelsen og Rosso-trudnitsjestvo er begge oppført. Russian Peace Foundation er det ikke.

Lederen av stiftelsen, Leonid Slutskij, er personlig sanksjonert av USA siden 2014. Det kjente vi til før reisen, og vi veide det. Men stiftelsen selv er ikke listeført av noen — ikke av EU, ikke av Norge, ikke av USA — i de elleve årene som har gått.

Jeg påstår ikke med dette at organisasjonen er uten bindinger. Jeg konstaterer at de myndighetene som foretar slike vurderinger, har vurdert dette landskapet, listeført sammenlignbare organisasjoner, og ikke listeført denne.

Hovedstyret har dermed anvendt en strengere norm enn det regelverket vedtaket selv viser til, på grunnlag av en anklage som ikke er dokumentert.

Vedtaket rammer dessuten to ting til: deltakelse på arrangementer i regi av russiske myndigheter, og formelt samarbeid med russiske myndigheter eller «myndighetskontrollerte organisasjoner». Det siste uttrykket er ikke definert noe sted. Skal det brukes mot et medlem, må den som påstår at en organisasjon er myndighetskontrollert, dokumentere det — på samme måte som med enhver annen anklage.

6. To forventninger som ikke lar seg forene

Etter vedtaket har Nei til Atomvåpen avvist offentlig at det ble krevd kontakt med Politiets sikkerhetstjeneste. Det står i Minerva 27. august og i organisasjonens eget innlegg i Klassekampen.

Jeg har aldri hevdet at det ble stilt et krav. Det ble ikke det. Det som skjedde, var noe annet, og det er dette jeg ber hovedstyret forholde seg til.

I arbeidsutvalgets møte med meg 8. juni 2026 ble jeg spurt om vi hadde vært i kontakt med norske myndigheter før reisen. Spørsmålet gjaldt Politiets sikkerhetstjeneste:

«Var det kontakt med norske myndigheter før dere reiste?»

og

«Hvis man ikke har noe å skjule, så kan man informere på forhånd.»

Det var arbeidsutvalget som brakte Politiets sikkerhetstjeneste inn i samtalen. Jeg hadde fortalt om møtet med den norske ambassadøren i Moskva. Derfra gikk utvalget videre til sikkerhetstjenesten.

Da jeg spurte hva den hadde med saken å gjøre, fikk jeg til svar at utvalget måtte gjøre sine vurderinger, og at det ikke forelå noe krav om å informere.

Men temaet ble ikke lagt bort. Det kom tilbake to ganger til i løpet av de neste seks minuttene — først som et spørsmål om det ikke hadde vært risikofylt for oss å la være, deretter som en påpekning av at det jo er vanlig for dem som arrangerer markeringer i Oslo å informere sikkerhetstjenesten.

Da jeg spurte tilbake om Nei til Atomvåpen selv har møter med Politiets sikkerhetstjeneste om sine egne arrangementer, fikk jeg ikke noe svar av innhold.

Det er altså ikke et krav jeg beskriver. Det er en forventning, fremmet av eget tiltak og holdt fast ved gjennom tre framstøt, av det utvalget som skulle vurdere meg.

Dette gjengav jeg i min klage av 14. juli, som fulgte sakspapirene til møtet 20. august. Klagen lå hos hovedstyret i seks uker. I den tiden bestred ingen gjengivelsen. Innsigelsen kom først etterpå, og den kom i avisen.

Spørsmålet lar seg avgjøre. Arbeidsutvalget gjorde lydopptak av møtet 8. juni, etter anmodning fra oss, nettopp for at det skulle finnes en etterprøvbare gjengivelse. Jeg har bedt om å få opptaket oversendt.

Inntil det foreligger, ber jeg hovedstyret svare skriftlig, i saken og ikke i avisen: bestrides gjengivelsen i klagen av 14. juli? I så fall med angivelse av hva som ble sagt i stedet.

Hovedstyret mener altså samtidig at en fredsorganisasjon bør orientere sitt eget lands sikkerhetstjeneste før den reiser, og at kontakt med en utenlandsk sivilsamfunnsorganisasjon som påstås å ha bånd til sitt lands etterretningstjeneste, gjør et medlem uskikket til tillitsverv.

Det er ikke ett prinsipp anvendt to ganger. Det er to motsatte prinsipper, sortert etter hvilket land tjenesten tilhører.

Og organisasjonen har selv gjort rede for hvor den trekker grensen. I sitt innlegg i Klassekampen skriver Nei til Atomvåpen:

Nei til atomvåpen har vært til stede på møter i ikkspredningsavtalen der russiske diplomater også deltar. Det forsvarer vi selvsagt.

Det gjør jeg også. Kontakt med russiske diplomater under ikkspredningsavtalen er nødvendig arbeid, og organisasjonen har rett i at det lar seg forsvare.

Men da er kontakten i seg selv ikke problemet. Nei til Atomvåpen møter russiske myndighetsrepresentanter og forsvarer det «selvsagt». Jeg møtte russiske myndighetsrepresentanter og ble utestengt etter 44 år.

Forskjellen er ikke handlingen. Forskjellen er hvem som utfører den. Jeg opplever det som en forskjellsbehandling av meg.

Jeg kontakter ikke norsk etterretningstjeneste før reisene mine, og jeg kommer ikke til å gjøre det. En fredsorganisasjon som klarer reisene sine med sitt eget lands sikkerhetstjeneste, er ikke lenger uavhengig i de rommene den skal inn i, og den setter menneskene den møter i fare. Nordmenn som har hatt befatning med norsk etterretning, er blitt avhørt, utvist og fengslet i Russland.

Det jeg gjør, er å følge norsk lov og lovene i de landene jeg oppholder meg i.

7. Punkt 2 gjør styret til vurderer av mitt forhold til etterretningstjenester

Vedtaket punkt 2 sier at den som er i tvil eller ønsker unntak, skal søke styret.

Da må jeg spørre hva som vil styrke en slik søknad. Ut fra det som er sagt i denne saken, svekker det søknaden at man har møtt en organisasjon styremedlemmer mener har bånd til russisk etterretning. Og det må rimeligvis styrke den at man har orientert Politiets sikkerhetstjeneste på forhånd, siden det var nettopp det arbeidsutvalget etterlyste.

Er det riktig forstått, skal hovedstyret behandle søknader der det i praksis vurderer søkerens forhold til etterretningstjenester — uten skrevne kriterier, fra sak til sak.

Er det nærhet til etterretningstjenester organisasjonen vil verne seg mot, finnes det en enklere vei: et vedtak om at tilknytning til en etterretningstjeneste er uforenlig med sentrale tillitsverv. Det ville vært et prinsipp. Det ville rammet likt, uansett hvilket lands tjeneste det gjelder — og det ville også omfattet den som klarer reisene sine med sin egen. Et slikt vedtak ville jeg kunnet slutte meg til.

Dette er en av grunnene til at jeg ikke kunne avgi erklæringen.

Slik jeg forsto ordningen, ville en søknad til styret om kontakt bety at organisasjonen selv orienterte Politiets sikkerhetstjeneste på forhånd. Det var den forventningen arbeidsutvalget hadde gitt uttrykk for i juni, og ingen sa noe i møtet som endret den forståelsen. Å erklære meg villig til å følge punktene 1 og 2 ville dermed være å binde meg til en ordning jeg mener er uforenlig med fredsarbeid.

Jeg nektet ikke av trass, og jeg nektet ikke fordi jeg vil stå fritt til å gjøre hva jeg vil. Jeg nektet fordi jeg ikke kan love å følge en regel jeg mener er gal, og som jeg mener setter mennesker jeg møter i fare.

Vedtaket punkt 3 gjør nettopp denne nektelsen til grunnlaget for utestengelse. Da må hovedstyret også kunne svare på hva det var jeg ble bedt om å erklære meg villig til.

8. Varslingsrutinene ble ikke fulgt

Rutinene slår fast:

Arbeidsutvalget skal undersøke saken og lage en skriftlig utredning om det forholdet det varsles om. Varsler og den det varslet mot skal ha mulighet til å lese og kommentere utredningen før det fattes noen beslutning.

Jeg fikk aldri utredningen til gjennomlesing. Mellom møtet 8. juni og rapporten 25. juni mottok jeg ingenting fra arbeidsutvalget. Rapporten kom som ferdig konklusjon, med ordene «Vurderingen og konklusjonen fremmes av enstemmig AU».

Muligheten rutinene gir meg, ble dermed aldri gitt.

Rutinene slår også fast at det er arbeidsutvalget som fatter vedtak i en varslingssak, og videre:

«Beslutningen fra arbeidsutvalget kan ankes inn for hovedstyret av både varsler og den det har blitt varslet mot.»

Her gikk arbeidsutvalget ikke fram slik. Det fattet ikke vedtak, men fremmet innstilling direkte for hovedstyret. Ankeinstansen ble dermed førsteinstans, og det klageleddet rutinene gir meg, forsvant.

Rutinene beskriver også en trapp av reaksjoner: «alt fra henleggelse, til en skriftlig advarsel om å endre atferd, til eksklusjon fra organisasjonen og tap av medlemskap». Hovedstyret gikk rett på det sterkeste. Vedtaket begrunner ikke hvorfor en skriftlig advarsel ikke var tilstrekkelig.

Denne anken retter seg derfor mot det organet som allerede har avgjort saken. Det er ikke en innvending jeg har skapt.

Hva jeg ber om

Prinsipalt: at vedtaket av 20. august 2026 i sak 3 oppheves, og at saken behandles på nytt etter organisasjonens egne varslingsrutiner — med arbeidsutvalget som førsteinstans og hovedstyret som ankeinstans, og med anklagen om etterretningssamarbeid enten dokumentert skriftlig eller trukket, slik at jeg får uttale meg om den, slik vedtektenes § 3 F gir meg rett til.

Subsidiært: at saken legges fram for landsmøtet, som etter vedtektenes § 6 A er organisasjonens høyeste organ, og som valgte meg inn i hovedstyret 18. april 2026 med 16 mot 14 stemmer etter at innvendingene mot meg var lagt fram fra talerstolen.

Jeg ber i tillegg om at vedtaket ikke effektueres før anken er behandlet.

Jeg ber om skriftlig svar.

Beste hilsener fra

Tore Nærland

Bryne

Mobil / WhatsApp: +47 951 52 804

tore@bikeforpeace.no

Kilder: Referat fra styremøte i Nei til Atomvåpen 20.08.2026, oversendt av daglig leder 26.08.2026. Varslingsrutiner for Nei til Atomvåpen. Formell klage av 14.07.2026. Arbeidsutvalgets rapport av 25.06.2026, varselet av 20.04.2026, arbeidsutvalgets referater og innkallingen av 06.08.2026. EUs konsoliderte sanksjonsliste, hentet 25.08.2026.